

ПОГОДЖУЮ
Голова профкому
_____ І.В. Євмещенко

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор ліцею
_____ Ж.Л.Добровольська

Протокол № _____
від “ _____ ” _____ 2023 р

Наказ № _____
від “ _____ ” _____ 2023р

ПОСАДОВА ІНСТРУКЦІЯ ВЧИТЕЛЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Загальні положення

1.1. Посада вчителя української мови та літератури належить до посад педагогічних працівників.

1.2. Учителя призначає на посаду та звільняє з неї директор ліцею з дотриманням вимог чинних нормативно-правових актів про працю.

1.3. Дана посадова інструкція розроблена на підставі тарифно-кваліфікаційної характеристики вчителя української мови та літератури. При розробці інструкції враховані рекомендації організації служби охорони праці в освітніх закладах.

1.4. Посаду вчителя може обіймати особа, яка має педагогічну освіту, вищу освіту та/або професійну кваліфікацію; вільно володіє державною мовою (для громадян України) або володіє державною мовою в обсязі, достатньому для спілкування (для іноземців та осіб без громадянства); моральні якості особи, фізичний і психічний стан її здоров'я дають змогу виконувати професійні обов'язки; яка пройшла обов'язковий профілактичний медичний огляд та інструктаж, навчання та перевірки знань з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності.

1.5. Вчитель української мови та літератури підпорядкується безпосередньо директору або заступнику директора ліцею з навчально-виховної роботи.

1.6. Педагогічна діяльність передбачає зайнятість вчителя у приміщенні, що використовується в освітньому процесі, освітню (навчальну та виховну) діяльність за межами будівлі закладу освіти (зокрема забезпечення дистанційного навчання), методичну, організаційну роботу та іншу педагогічну діяльність, передбачену посадовою інструкцією.

1.7. Робочий час і час відпочинку, інші умови праці, оплата праці визначає законодавство про працю, а також законодавство у сфері освіти. Режим роботи визначають правила внутрішнього розпорядку, колективний договір, інші документи закладу освіти.

1.8. Основні функції вчителя — здійснює освітній процес, забезпечує його результативність та якість.

1.9. Мета професійної діяльності вчителя полягає в організації навчання та виховання здобувачів освіти під час здобуття ними загальної середньої освіти завдяки формуванню у них ключових компетентностей і світогляду на основі загальнолюдських і національних цінностей, а також розвитку інтелектуальних, творчих і фізичних здібностей, необхідних для успішної самореалізації та продовження навчання.

1.10. На час відпустки, тимчасової непрацездатності, відсутності на роботі з інших поважних причин обов'язки вчителя виконує інший педагогічний працівник відповідно до наказу директора.

1.11. У своїй діяльності вчитель керується Конституцією України; Конвенцією про права дитини; законами України, указами Президента України, постановами Кабінету Міністрів України, наказами та іншими нормативно-правовими актами центральних і місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування та підпорядкованих їм органів управління

освітою; вимогами Державного стандарту базової середньої освіти; правилами й нормами охорони праці, техніки безпеки, цивільного та протипожежного захисту, а також Статутом ліцею (у тому числі Правилами внутрішнього трудового розпорядку, Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти), наказами й розпорядженнями директора та заступника директора з навчально-виховної роботи, трудовим договором, цією посадовою інструкцією.

2. Завдання та обов'язки

Учитель української мови та літератури:

2.1. Здійснює навчання і виховання здобувачів освіти із урахуванням специфіки предмету, проводить уроки і інші навчальні заняття закріплених за ним згідно розподілу навчального навантаження.

2.2. Добирає доцільні форми, методи та засоби навчання відповідно до мети і завдань.

2.3. Здійснює різні види планування освітнього процесу на різних його етапах залежно від поставленої мети, індивідуальних особливостей здобувачів освіти, особливостей діяльності ліцею.

2.4. Моделює зміст навчання відповідно до обов'язкових результатів навчання здобувачів освіти. Прогнозує результати освітнього процесу.

2.5. Планує і здійснює освітній процес з урахуванням вікових та інших особливостей дітей (їхніх здібностей, інтересів, потреб, мотивації, можливостей і досвіду), принципів здорового та безпечного способів життя.

2.6. Застосовує сучасні методики і технології моделювання змісту навчання здобувачів освіти предметів, особистісно зорієнтованого, компетентнісного та інтегрованого навчання, виховання і розвитку учнів, методи роботи, навчальні матеріали та завдання для розвитку їхньої пізнавальної діяльності.

2.7. Складає (бере участь у складанні) індивідуальну програму розвитку

та/або індивідуальний навчальний план дитини (за потреби), сприяє формуванню індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів освіти.

2.8. Застосовує механізми реалізації суб'єкт-суб'єктних відносин між учителем і здобувачем освіти, підтримує прагнення учнів до саморозвитку, розкриття їхніх здібностей і пізнавальних можливостей.

2.9. Реалізує прийняти в ліцеї освітні програми у відповідності з навчальним планом і розкладом занять.

2.10. Забезпечує рівень підготовки та проводить на високому методичному рівні навчання здобувачів освіти відповідно до програм та методик з української мови та літератури, використовуючи найефективніші прийоми, методи і засоби навчання.

2.11. Визначає завдання і зміст занять з урахуванням віку, підготовленості, індивідуальних і психофізичних особливостей дітей.

2.12. Повинен володіти сучасними формами, методами організації навчально-виховного процесу, забезпечувати результативність та якість своєї праці.

2.13. Знати особливості змісту навчальних програм із української мови та літератури.

2.14. Надавати допомогу здобувачам освіти в оволодінні навчальними програмами.

2.15. Створює умови для дотримання законних прав і свобод школярів.

2.16. Формує у здобувачів освіти уявлення про навчальний предмет на основі сучасних наукових досягнень, розвиває в них ключові компетентності та уміння, спільні для всіх компетентностей, розуміння природних зв'язків різних процесів, уміння розв'язувати практичні завдання; розвиває в них критичне мислення для розуміння себе, своїх цінностей та потреб, здатності до осмислення власних рішень.

2.17. Вживає заходів для зацікавлення дітей навчанням, організовує самостійну освітню діяльність здобувачів освіти, зокрема дослідницьку. Сприяє розвитку здібностей та обдарувань учнів, формуванню в них загальної культури та навичок здорового способу життя.

2.18. Формує в школярів уміння аналізувати, обґрунтовувати, доводити власну думку, ставити запитання, висувати власні припущення, розрізняти факти і здогади, узагальнювати інформацію.

2.19. Формує у здобувачів освіти ціннісні ставлення у процесі їхнього навчання, виховання й розвитку, навички рефлексії, здатність до взаєморозуміння, міжособистісної взаємодії засобами активної та пасивної комунікації.

2.20. Використовує основні стратегії роботи зі здобувачами освіти, що сприяють формуванню їхньої позитивної самооцінки.

2.21. Організовує діалог і полілог з дітьми та іншими учасниками

освітнього процесу, поважаючи права людини та суспільні цінності. Застосовує в обговоренні освітніх, соціальних і життєвих проблем методики усвідомленого та емпатичного слухання, ненасильницької та безконфліктної комунікації; запобігає конфліктам в освітньому процесі.

2.22. Визначає прояви завищеної чи заниженої самооцінки здобувачів освіти з метою її коригування.

2.23. Створює умови формування позитивної самооцінки здобувачів освіти, мотивації до навчання.

2.24. Використовує стратегії роботи з школярами, які сприяють розвитку їхньої позитивної самооцінки, я-ідентичності. Формує спільноту вихованців, у якій кожен відчуває себе її частиною.

2.25. Використовує стратегії, що заохочують здобувачів освіти до ефективної взаємодії.

2.26. Надає допомогу в організації самоуправління в учнівському колективі, проводить роботу з профілактики відхилень у поведінці.

2.27. Оцінює навчальні досягнення здобувачів освіти на засадах особистісно орієнтованого та компетентнісного підходів відповідно до критеріїв оцінювання, затверджених Міністерством освіти і науки. Результати доводить до відома здобувачів освіти, їхніх батьків або інших законних представників.

2.28. Визначає і враховує запити і очікування батьків щодо навчання своїх дітей, участі в освітньому процесі. Залучає батьків до участі в освітньому процесі на засадах партнерства, а також до прийняття рішень, що стосуються навчання, виховання і розвитку школярів.

2.29. Формує у здобувачів освіти навички та культуру здорового та безпечного способів життя. Забезпечує дотримання учнями вимог безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни навчання.

2.30. Використовує фізичний, інформаційний простори навчальних та інших приміщень ліцею як освітній ресурс.

2.31. Використовує інструменти забезпечення інклюзивного навчання в освітньому процесі.

2.32. Застосовує принципи і стратегії універсального дизайну в сфері освіти і розумного пристосування для забезпечення доступності (фізичної, інформаційної тощо) здобуття освіти дітей з особливими освітніми потребами. Здійснює необхідні адаптації / модифікації в освітньому процесі відповідно до особливих освітніх потреб учнів.

2.33. Орієнтується в інформаційному просторі, здійснює пошук і критично оцінює достовірність, надійність інформаційних джерел, вплив інформації на свідомість і розвиток здобувачів освіти, на прийняття рішень.

2.34. Використовує цифрові пристрої, їх базове програмне забезпечення; працює з операційними системами, онлайн-сервісами, застосунками, файлами, інтернетом.

2.35. Використовує відкриті електронні (цифрові) освітні ресурси

педагогічного спрямування для професійного розвитку та обміну педагогічним досвідом, створює та наповнює власне портфоліо.

2.36. Уникає небезпек в інформаційному просторі, забезпечує захист і збереження персональних даних (власних персональних даних, а також персональних даних інших осіб, якщо вчитель використовує у професійній діяльності).

2.37. Модифікує, редагує, комбінує за потреби наявні електронні (цифрові) освітні ресурси; створює за потреби особисто або спільно з іншими особами нові електронні (цифрові) електронні (цифрові) освітні ресурси; впорядковує ресурси і надає до них доступ учасникам освітнього процесу.

2.38. Використовує безпечне електронне (цифрове) освітнє середовище для організації та управління освітнім процесом (зокрема під час дистанційного навчання), організації групової взаємодії, зворотного зв'язку, спільного створення електронних (цифрових) освітніх ресурсів.

2.39. Використовує способи самозбереження психічного здоров'я, запобігання професійному вигоранню, управління власними емоціями, методики, що зменшують вплив стресогенних чинників на здоров'я здобувачів освіти.

2.40. Використовує методики зміцнення здоров'я та запобігання захворюванням, методики і технології організації активного та безпечного дозвілля дітей.

2.41. Захищає здобувачів освіти від будь-яких форм фізичного або психічного насильства, приниження честі та гідності, дискримінації за будь-якою ознакою, пропаганди та агітації.

2.42. Вживає заходів щодо запобігання та протидії булінгу, різним проявам насильства серед здобувачів освіти та інших учасників освітнього процесу. Повідомляє адміністрацію ліцею про факти булінгу стосовно дітей, педагогічних працівників та інших осіб, які залучаються до освітнього процесу, свідком якого був особисто або інформацію про які отримав від інших осіб, вживає невідкладних заходів для припинення булінгу.

2.43. Веде у встановленому порядку тематичне, календарне, поурочне планування навчальної роботи, класну документацію, здійснює поточний контроль відвідувань і успішності здобувачів освіти за прийнятою в ліцеї системою, виставляє оцінки в класний та електронний журнали, щоденник учня, своєчасно надає адміністрації ліцею звітні дані.

2.44. Допускає у визначеному порядку на заняття представників адміністрації ліцею.

2.45. Заміняє на уроках тимчасово відсутніх вчителів згідно розпорядження заступника директора з навчально-виховної роботи.

2.46. Готується до проведення занять, систематично підвищує свою кваліфікацію, бере участь в діяльності міського методоб'єднання та в ліцеї вчителів природничого та суспільного напрямків та інших формах методичної

роботи, яка прийнята в ліцеї.

2.47. Один раз на рік проходить навчання на курсах підвищення кваліфікації з предмету.

2.48. Бере участь у роботі педагогічної ради ліцею і нарадах, які проводяться адміністрацією школи.

2.49. Систематично проводити інструктажі зі здобувачами освіти з правил безпеки праці під час навчальних занять.

2.50. Забезпечувати повну безпеку дітей, виконання вимог техніки безпеки під час проведення уроків та позакласних заходів.

2.51. Турбуватися про збереження навчально-матеріальної бази кабінету, обладнання, прийнятого на відповідальне збереження згідно з відповідними документами, вносити пропозиції про покращення і оздоровлення умов проведення освітнього процесу, а також доводить до відома адміністрації ліцею про всі недоліки в забезпеченні освітнього процесу, які знижують життєдіяльність та працездатність здобувачів освіти.

2.52. Оперативно повідомляє керівників про кожний нещасний випадок, приймає заходи щодо надання першої лікарської допомоги.

2.53. Виконує правила внутрішнього трудового розпорядку ліцею.

2.54. Виконує правила і норми охорони праці, техніки безпеки і протипожежного захисту закладу освіти.

2.55. Дотримується правил виробничої санітарії та гігієни праці.

2.56. Виконує правила користування засобами пожежогашіння та індивідуального захисту.

2.57. Щорічно проходить періодичні медичні обстеження.

2.58. Чергує в ліцеї у відповідності з графіком чергувань на перервах між заняттями, а також за 30 хвилин до початку і протягом 30 хвилин після закінчення занять.

2.59. Проводить позакласну роботу зі здобувачами освіти.

2.60. Дотримується етичних норм поведінки в ліцеї, побуті, громадських місцях, які відповідають соціальному статусу педагога.

2.61. У випадку виконання обов'язків завідувача кабінетом:

- організовує поповнення кабінету обладнанням, приладами та іншими матеріалами, приймає матеріальні цінності під відповідальність за збереження на підставі відповідних документів, забезпечує зберігання підзвітного майна, бере участь в інвентаризації та списування майна кабінету

- контролює обладнання кабінету індивідуальними засобами захисту, а також наочною агітацією з питань забезпечення безпеки життєдіяльності;

- не допускає проведення занять, пов'язаних з небезпекою для життя і здоров'я здобувачів освіти і працівників ліцею з повідомленням про це заступника директора ліцею з навчально виховної роботи;

- вносить пропозиції щодо покращення умов праці і навчання для включення їх в угоду з охорони праці.

2.62. Працює в режимі виконання встановленому йому навчального навантаження у відповідності з розкладом навчальних занять, бере участь в обов'язкових планових загальноосвітніх заходах, самостійно планує діяльність, яка визначена його посадовими обов'язками.

2.63. В період канікул, які не співпадають з відпусткою, залучається адміністрацією ліцею до педагогічної, методичної чи організаційної роботи в межах часу, який не перевищує навчальне навантаження до початку канікул.

2.64. Замінює у встановленому порядку тимчасово відсутніх вчителів на умовах погодинної оплати і згідно тарифікації (в залежності від тривалості заміни)

2.65. Замінюється на період тимчасової відсутності вчителями тієї ж спеціальності чи вчителями, які мають відставання з навчального плану у викладанні предмета в даному класі

2.66. Одержує від адміністрації ліцею матеріали нормативно-правового і організаційно методичного характеру, знайомиться з відповідними документами.

2.67. Систематично обмінюється інформацією з питань, які входять до його компетентності, з адміністрацією і педагогічними працівниками ліцею.

2.68. Дотримується Статуту, правил внутрішнього розпорядку закладу освіти, наказів директора та заступників директора.

3. Права

Учитель української мови та літератури має право:

3.1. Підвищувати кваліфікацію шляхом неформальної (тренінги, семінари, семінари практикуми, вебінар, майстер-класи тощо) та інформальної освіти.

3.2. Атестація на відповідну кваліфікаційну категорію та здобувати її в разі успішного проходження атестації .

3.3. Вільно обирати форми, методи, засоби навчання, виявляти педагогічну ініціативу. 3.4. Вільно обирати і використовувати методики навчання й виховання, навчальні посібники і матеріали, підручники, методи оцінювання знань здобувачів освіти, затверджених Міністерством освіти і науки України.

3.5. Надання здобувачам освіти під час занять і перерв обов'язкових для виконання розпоряджень, які стосуються організації занять і дотримання дисципліни, прагнення здобувачів освіти до дисциплінарної відповідальності у випадках і в порядку, визначених відповідними правилами.

3.6. Брати участь у громадському самоврядуванні та роботі колегіальних органів управління закладу освіти.

3.7. Бути членом професійної спілки та інших об'єднань громадян, діяльність яких не заборонена законом.

3.8. Брати участь у засіданнях методичних об'єднань та творчих лабораторій, конференціях і семінарах, інших заходах, інститутом післядипломної педагогічної освіти.

3.9. Ознайомлюватися з документами, що містять оцінку його роботи,

надавати щодо них роз'яснення.

3.10. Надавати адміністрації ліцею пропозиції щодо вдосконалення освітнього процесу.

3.11. Отримувати від адміністрації та інших працівників ліцею підтримку у виконанні посадових обов'язків і реалізації прав, що передбачені цією посадовою інструкцією.

3.12. Обирати освітню програму, форму навчання та суб'єкта підвищення кваліфікації.

3.13. Проходити атестацію на добровільній основі на відповідну кваліфікаційну категорію.

3.14. Здійснювати індивідуальну освітню (наукову, творчу, мистецьку тощо) діяльність за межами закладу освіти.

3.15. Брати участь в управлінні ліцею відповідно порядку, визначеного Статутом ліцею.

3.16. Захищати свої професійну честь та гідність, інтереси і права в усіх інстанціях.

3.17. Бути ознайомленим зі скаргами та іншими документами, які містять оцінку його роботи, надання відповідних пояснень.

3.18. Захищати свої інтереси самостійно чи через представника, у тому числі адвоката у випадку дисциплінарного чи службового розслідування, пов'язаного з порушенням педагогом норм професійної етики.

3.19. На конфіденційність дисциплінарного розслідування, за винятком випадків, передбачених законом.

3.20. Відмовитися виконувати роботу, якщо виникла загроза життю та здоров'ю, до моменту усунення небезпеки.

4. Відповідальність

Учитель української мови та літератури несе відповідальність за:

4.1. За невиконання чи неналежне виконання без поважних причин Статуту, Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти і Правил внутрішнього трудового розпорядку ліцею, законних розпоряджень директора ліцею та інших локальних нормативних актів, посадових обов'язків, визначених цією Інструкцією, вчитель несе дисциплінарну відповідальність у порядку, визначеному трудовим законодавством.

4.2. За життя і здоров'я здобувачів освіти, за дотримання їхніх прав і свобод, визначених законодавством України.

4.3. За реалізацію в повному обсязі навчальних програм відповідно до навчального плану і розкладу навчального процесу.

4.4. Заподіяння матеріальної шкоди закладу освіти.

4.5. Порушення правил і норм охорони праці та безпеки життєдіяльності, цивільного захисту, пожежної безпеки, передбачених відповідними правилами та інструкціями.

4.6. За застосування, у тому числі одноразове, методів виховання, пов'язаним із фізичним чи психічним насиллям над особою здобувача освіти, а також скоєння іншого аморального вчинку вихователь може бути звільнений з посади відповідно до трудового законодавства і Закону України «Про освіту».

4.7. Вчинення проступків, не сумісних з роботою на посаді педагогічного працівника.

4.8. За навмисно завдані ліцею чи учасникам освітнього процесу у зв'язку з виконанням (невиконанням) своїх посадових обов'язків збитки педагог несе матеріальну відповідальність у порядку і в межах, визначених трудовим чи цивільним законодавством.

5. Повинен знати:

Учитель української мови та літератури повинен знати:

5.1. Закон України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Концепцію Нової Української Школи, Державний стандарт базової середньої освіти, інструктивно-методичні рекомендації, інші законодавчі і нормативно-правові акти, що регламентують освітню діяльність; пріоритетні напрями розвитку освітньої галузі України, інші нормативно-правові акти з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності, державну мову.

5.2. Грунтовні знання освітньої галузі / навчального предмета (інтегрованого курсу) і можливостей її/його інтеграції з іншими освітніми галузями / навчальними предметами (інтегрованими курсами), методику викладання предмета, сучасні підходи до розвитку, виховання й соціалізації здобувачів освіти, методики і технології моделювання змісту навчання.

5.3. Вимоги до обов'язкових результатів навчання здобувачів освіти і рівнів сформованості їхніх компетентностей (відповідно до освітньої галузі).

5.4. Зміст і особливості технологій і методик особистісно зорієнтованого, компетентнісного та інтегрованого навчання, виховання і розвитку школярів.

5.5. Програмно-методичні матеріали й документи щодо викладання предмета.

5.6. Технології розвитку критичного мислення здобувачів освіти.

5.7. Форми організації освітнього процесу, види і форми навчальної та пізнавальної діяльності дітей.

5.8. Види та етапи планування освітнього процесу.

5.9. Види інтеграції в навчанні, підходи до інтегрованого навчання здобувачів освіти.

5.10. Індивідуальні особливості дітей (вік, здібності, інтереси, потреби, мотивація, можливості, досвід тощо), їх вплив на засвоєння навчального матеріалу та успішну соціалізацію, формування фінансової грамотності.

5.11. Ключові компетентності здобувачів освіти та уміння, спільні для всіх компетентностей, відповідно до державних стандартів освіти.

5.12. Види, форми оцінювання результатів навчання школярів, методики здійснення формувального, поточного, підсумкового оцінювання.

5.13. Способи фіксації результатів педагогічних спостережень.

5.14. Критерії та рекомендації щодо оцінювання результатів навчання здобувачів освіти.

5.15. Основні види самооцінки дитини (занижена, завищена, адекватна) та їх прояви, основні умови та стратегії формування позитивної самооцінки вихованця.

5.16. Різновиди та інтенсивність почуттів та емоцій, причини їх появи.

5.17. Сучасні форми, методи, технології та засоби навчання, що сприяють розвитку власної уваги, саморегуляції, подолання стресу, керування емоціями, порозумінню.

5.18. Основні закономірності особистісного розвитку дітей, специфіку їхніх потреб, інтересів та мотивів.

5.19. Підходи до формування ціннісних ставлень здобувачів освіти.

5.20. Основні стратегії, спрямовані на посилення взаємодії учнів (створення правил класу, кооперативні форми навчання, проектний підхід тощо).

5.21. Правила критичного оцінювання інформації та критерії медіаграмотності.

5.22. Цифрові середовища, професійні онлайн-спільноти та електронні (цифрові) ресурси для безперервного професійного розвитку протягом життя.

5.23. Вимоги законодавства щодо академічної доброчесності та використання об'єктів авторського права, мережевий етикет у професійній діяльності.

5.24. Правила безпеки в цифровому середовищі, наслідки впливу цифрової інформації на людину.

5.25. Правила зміни, модифікації відкритих електронних (цифрових) освітніх ресурсів, створення нових електронних (цифрових) освітніх ресурсів та їх спільного використання.

5.26. Підходи до організації освітнього процесу з використанням цифрових технологій, зокрема дистанційного навчання, умови організації цифрових робочих місць.

5.27. Цифрові технології та електронні (цифрові) освітні ресурси для навчання здобувачів освіти предметів (інтегрованих курсів), оцінювання та моніторингу результатів навчання учнів та організації їхнього самоконтролю, відстеження прогресу школярів у навчанні (е-журнали, електронні форми оцінювання, зокрема рівнів сформованості компетентностей, е-портфоліо тощо).

5.28. Види пізнавальної діяльності здобувачів освіти.

5.29. Основні умови формування мотивації дітей до навчання.

5.30. Вимоги до оснащення та обладнання навчальних кабінетів, змістового

наповнення освітнього середовища.

5.31. Перелік обладнання, необхідного для забезпечення викладання навчальних предметів (інтегрованих курсів), їх інтеграції.

5.32. Правила і норми охорони праці та безпеки життєдіяльності, цивільного захисту й пожежної безпеки, санітарії та гігієни.

5.33. Порядки надання домедичної допомоги, а також порядок дій у надзвичайних ситуаціях.

5.34. Норми і стилі української літературної мови, використання усного та писемного мовлення.

5.35. Державну мову відповідно до законодавства про мови в Україні.

5.36. Стратегії комунікації з учасниками освітнього процесу.

5.37. Методи ведення діалогу та полілогу, усвідомленого та емпатичного слухання, ненасильницької та безконфліктної комунікації.

5.38. Зміст основних актів міжнародного та національного законодавства щодо прав людини і дитини, цілей сталого розвитку.

5.39. Основні форми та засоби визначення запитів та очікувань батьків, форми конструктивної взаємодії з батьками в інтересах дитини, принципи командної взаємодії.

5.40. Основні завдання членів команди психолого-педагогічного супроводу осіб з особливими освітніми потребами.

5.41. Інструменти забезпечення інклюзивного навчання (інклюзивна культура, інклюзивна політика, інклюзивна практика тощо).

5.42. Принципи і стратегії універсального дизайну в сфері освіти й розумного пристосування.

5.43. Принципи, форми та методи ефективної підтримки осіб з особливими освітніми потребами

5.44. Види адаптацій / модифікацій в освітньому процесі, зумовлених особливими освітніми потребами учнів.

5.45. Технології індивідуального та диференційованого навчання.

5.46. Способи виявлення здібностей, інтересів, реальних навчальних можливостей здобувачів освіти.

5.47. Ознаки безпечного освітнього середовища.

5.48. Основи безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни навчання.

5.49. Види та прояви насильства, булінгу (цькування), правила запобігання та протидії їм.

5.50. Засади профілактично-просвітницької роботи щодо безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни, особливості профілактики інфекційних і неінфекційних захворювань, запобігання поширенню серед дітей звичок, небезпечних для їхнього здоров'я, засади збереження психічного здоров'я в освітньому середовищі.

5.51. Методики і технології формування культури здорового й безпечного способів життя здобувачів освіти.

5.52. Етичні принципи та вимоги законодавства щодо академічної доброчесності під час оцінювання результатів навчання школярів, механізми її забезпечення

5.53. Методи і прийоми аналізу та рефлексії навчальної діяльності здобувачів освіти та її результативності.

5.54. Методи та прийоми, методики і технології самооцінювання та взаємооцінювання здобувачами освіти результатів їхнього навчання.

5.55. Освітні інновації, їхні характеристики.

5.56. Особливості організації інноваційної педагогічної діяльності.

5.57. Методи виявлення проблем у педагогічній діяльності, визначення характеру та причин їх появи.

5.58. Методи роботи з різними джерелами інформації з метою розв'язання проблем і запобігання їм.

5.59. Особливості організації різних форм і видів професійного розвитку вчителів (інтернатури, сертифікації, курсів навчання за освітньою програмою, тренінгів, вебінарів, супервізії тощо).

5.60. Напрями діяльності професійних спільнот і асоціацій педагогів.

5.61. Особливості організації різних форм професійної підтримки та допомоги вчителям (наставництво, супервізія тощо).

5.62. Особливості діяльності ліцею, колективу школярів.

6. Кваліфікаційні вимоги

6.1. Документи, що підтверджують професійну та освітню кваліфікацію, її віднесення до рівня Національної рамки кваліфікацій (НРК):

- диплом фахового молодшого бакалавра (за умови продовження навчання для здобуття повної вищої освіти) (5 рівень НРК);

- диплом молодшого бакалавра (молодшого спеціаліста) (5

- рівень НРК); • диплом бакалавра (6 рівень НРК);

- диплом магістра (спеціаліста) (7 рівень НРК).

6.2. Вільно спілкується державною мовою на професійну тематику, використовуючи сучасну термінологію та систему понять, аргументовано висловлює власні думки державною мовою; розробляє навчальні матеріали та викладає навчальні предмети (інтегровані курси) з урахуванням особливостей мовного і культурного досвіду здобувачів освіти, які належать до корінних народів або національних меншин України (у тому числі таких, що здобувають освіту офіційними мовами Європейського Союзу (мовно-комунікативна компетентність)).

6.3. Здатність діяти відповідально і свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини та громадянина; реалізувати свої права і обов'язки;

усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку (громадянська компетентність).

6.4. Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня (соціальна компетентність).

6.5. Здатність виявляти повагу та цінувати українську національну культуру, багатоманітність і мультикультурність у суспільстві; здатність до вираження національної культурної ідентичності, творчого самовираження (культурна компетентність).

6.6. Здатність до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків, мотивування людей до досягнення спільної мети (лідерська компетентність).

6.7. Здатність до генерування нових ідей, виявлення та розв'язання проблем, ініціативності та підприємливості (підприємницька компетентність).

6.8. Кваліфікаційні вимоги до вчителів, яким присвоюється певна кваліфікаційна категорія (спеціаліст, спеціаліст другої категорії, спеціаліст першої категорії, спеціаліст вищої категорії), визначено Орієнтовним описом професійних компетентностей вчителя відповідно до кваліфікаційних категорій педагогічних працівників (п. 7 Професійного стандарту).

6.9. Мати вищу освіту та (або) професійну кваліфікацію педагогічного працівника, належний рівень професійної підготовки.

6.10. Учитель із кваліфікаційною категорією «спеціаліст» має вищу педагогічну освіту з предмета, який викладає. Він здатний забезпечувати засвоєння учнями навчальних програм; знає основи педагогіки, психології, дитячої та вікової фізіології; знає теоретичні основи та сучасні досягнення науки з предмета, який викладає; використовує інформаційно-комунікаційні технології, цифрові освітні ресурси в освітньому процесі; вміє розв'язувати педагогічні проблеми, управляти своїми емоціями, реакціями та діями, установлювати контакт зі здобувачами освіти, батьками, колегами; дотримується педагогічної етики, моральних норм; використовує інструменти забезпечення інклюзивного навчання та здоров'язбережувальні засоби та ресурси; організовує освітнє середовище безпечно та з урахуванням індивідуальних особливостей та освітніх потреб здобувачів освіти; планує хід навчального заняття, розробляє критерії оцінювання; взаємодіє з педагогом-наставником, іншими вчителями для забезпечення особистого професійного розвитку та адаптації до умов професійної діяльності; планує власний професійний розвиток відповідно до визначених цілей; аналізує та оцінює результати власної професійної діяльності, власний рівень професійної компетентності, визначає відповідність власних професійних компетентностей чинним вимогам, сильні та слабкі сторони власної педагогічної діяльності.

6.10. Учитель із кваліфікаційною категорією «спеціаліст другої категорії» відповідає вимогам, встановленим до працівників з кваліфікаційною категорією

«спеціаліст», та постійно вдосконалює свій професійний рівень; використовує диференційований та індивідуальний підхід до учнів; володіє сучасними освітніми технологіями, методичними прийомами, педагогічними засобами, різними формами позаурочної роботи та ефективно застосовує їх; впроваджує інноваційні технології в освітньому процесі; гнучко планує освітній процес, ураховуючи зворотній зв'язок від здобувачів освіти щодо засвоєння навчального матеріалу; обізнаний з основними нормативно-правовими актами про освіту; користується авторитетом серед колег, здобувачів освіти та їхніх батьків; використовує різні форми взаємодії з іншими педагогами на засадах партнерства та підтримки, використовує можливості супервізії з метою професійного розвитку.

6.11. Учитель із кваліфікаційною категорією «спеціаліст першої категорії» відповідає вимогам, встановленим до працівників з кваліфікаційною категорією «спеціаліст другої категорії», та використовує методи компетентнісно орієнтованого підходу до організації освітнього процесу, диференційовано та індивідуалізовано застосовує методи наукового пізнання, інноваційні форми, методи, прийоми, засоби навчання, визначає ефективність їх застосування в освітньому процесі для задоволення індивідуальних потреб та інтересів дітей; володіє технологіями творчої педагогічної діяльності з урахуванням особливостей навчального матеріалу і здібностей здобувачів освіти; розвиває у дітей здатність розуміти свою роль активного учасника освітнього процесу; створює сприятливі умови навчання, виховання та розвитку осіб з особливими освітніми потребами; створює умови для співпраці та самоорганізації дітей у навчальній діяльності; упроваджує перспективний педагогічний досвід; формує в учнів навички самостійно здобувати знання й застосовувати їх на практиці; лаконічно, образно і виразно подає матеріал; уміє аргументувати свою позицію та володіє ораторським мистецтвом; використовує практики взаємонавчання для підвищення фахової майстерності; здійснює наставництво, супервізію, рекомендує ресурси для професійного розвитку, надає методичну підтримку щодо планування та організації освітнього процесу; відстежує динаміку та результати власної професійної діяльності відповідно до стратегічних та операційних цілей власного професійного розвитку, особливостей освітньої діяльності ліцею.

6.12. Учитель із кваліфікаційною категорією «спеціаліст вищої категорії» відповідає вимогам, встановленим до працівників з кваліфікаційною категорією «спеціаліст першої категорії», та володіє інноваційними освітніми методиками й технологіями (особисто розроблені або адаптовані), активно використовує та поширює їх у професійному середовищі; володіє широким спектром стратегій навчання; продукує оригінальні, інноваційні ідеї; моделює освітнє середовище з урахуванням необхідності рівного доступу здобувачів освіти до матеріалів, пристроїв, обладнання, рівної участі в освітньому процесі; застосовує нестандартні форми проведення уроку; активно впроваджує форми та методи

організації освітнього процесу, що забезпечують максимальну самостійність навчання здобувачів освіти; впроваджує профілактично просвітницькі програми і проекти, налагоджує співпрацю з відповідними державними установами та громадськими організаціями щодо безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни навчання; формує атмосферу в класі, що базується на інклюзивних цінностях, взаємопідтримці між

учасниками освітнього процесу; використовує в освітньому процесі власні методичні напрацювання, поширює відповідний досвід серед педагогів, проводить навчання для вчителів щодо організації процесу навчання, виховання і розвитку здобувачів освіти; вільно володіє методами педагогічної діагностики для допомоги здобувачам освіти у формуванні індивідуальної освітньої траєкторії; бере активну участь у формуванні політики діджиталізації освітньої діяльності ліцею; надає рекомендації, методичну допомогу щодо адаптації/розроблення завдань для оцінювання результатів навчання дітей, здійснення самооцінювання та взаємооцінювання учнями результатів їхнього навчання; розробляє та застосовує нові підходи для розв'язання проблем у педагогічній діяльності, надає підтримку іншим педагогам у визначенні проблем та шляхів їх вирішення, підтримує ініціативність і творчість в усіх учасників освітнього процесу; визначає цілі власного професійного розвитку з урахуванням цілей і напрямів розвитку освітньої політики, бере активну участь у діяльності професійних спільнот; відстежує зміни в системі освіти, враховує їх у проектуванні власної педагогічної діяльності та плануванні професійного розвитку; вносить пропозиції щодо вдосконалення освітнього процесу в закладі освіти.

7. Взаємовідносини (зв'язки) за посадою

Учитель української мови та літератури:

- 7.1 Директором закладу освіти та його заступником з навчально-виховної роботи.
- 7.2 Іншими педагогічними працівниками закладу освіти.
- 7.3 Медичними працівниками закладу освіти.
- 7.4 Органами громадського самоврядування закладу освіти.
- 7.5 Батьками, іншими законними представниками учнів.
- 7.6 Громадськими організаціями, позашкільними та культурно-освітніми закладами.
- 7.7 Центром професійного розвитку педагогічних працівників.

Директор _____

Жанна ДОБРОВОЛЬСЬКА

З інструкцією ознайомлений (а) _____

дата

підпис

прізвище
